

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsako leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsako leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsako leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne osira. — Za ostanke plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se ostanke jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Nov udarec klerikalizmu.

V prestolnem mestu, na Dunaju, se je predvčerajšnjim vršila dopolnilna volitev iz okraja Favoriten v dolenjeavstrijski deželni zbor. Ta okraj je bil jeden prvih, ki je prišel v roke krščanskih socialistov. Ti so ohranili ta mandat dolgo vrsto let. Še pri zadnjih volitvah je z veliko večino zmagal krščansko socialni profesor Schlesinger. Sedaj pa se je položaj spremenil. Krščanski socialisti so propadli, dasi so jim nemški nacionalci šli s tem na roko, da so se vzdržali volitve, kakor je njihov načelnik Kaiser želel; krščanski socialisti so propadli, izvoljen pa je bil kandidat socialnodemokratske stranke, dr. Viktor Adler.

Borba za ta mandat je bila velikanska. Krščanski socialisti so dobro vedeli, da je ta volitev nekaka poskušnja za letošnje dopolnilne volitve v dunajski občinski svet in zato so napeli vse sile, da ta mandat ohranijo, veljaj karkoli. Delali so z vsemi tistimi sredstvi, s katerimi deluje klerikalizem povsod, delali so z denarjem, s korupcijo, s terorizmom in z goljufijo; ker imajo dunajsko občino v rokah, so brez stida na tisoče volilcev oropali za njihovo volilno pravico in brez pravnega razloga odbili na stotine reklamacij, pač pa vpisali na stotine tacihi ljudi, ki sicer nimajo volilne pravice, pa so zanesljivi pristasi katoliške stranke.

A vse to jim ni pomagalo. Volilni boj je iztekel zanje neugodno, padel je okraj Favoriten in zmagal je kandidat socialne demokracije.

Ta silni poraz v okraju, ki je veljal za trdnjavo krščanskega socialstva, je vsemu svetu razodel, kako rapidno propada tista ošabna stranka, ki je tekom nekaterih let zavzela Dunaj in se ustila, da zavzame celo Avstrijo. Že pri zadnjih državnozborskih volitvah se je pokazalo, da se je v tej stranki začelo nazadovanje. Izgubila je celo vrsto mandatov na Du-

naju in zunaj Dunaja. Sedaj pa je izgubila celo mandat, ki je spadal med nje najzanesljivejše, ne mandat splošne kurije, nego mandat privilegiranih volilcev.

Ni je v politični zgodovini stranke, v kateri bi se bil proces naraščanja in zopet propadanja vršil s tako enomenalno naglostjo, kakor pri krščansko-socialni stranki. Dokler je ta stranka stala na zdravi podlagi, dokler se je resnično potegovala za ljudske koristi, dotlej je uživala občne simpatije in je rasla s čudovito močjo. Toda stranka se je kmalu izneverila sebi sami in svojim idealom, podala se je v službo najčrnejšega klerikalizma, izkazala se kot sovravnica svobode, omike in sploh pravega napredka, in s tem izzvala tak ljut odpor, da mu ne more več kljubovati. Sovraštvo zoper to stranko, ki je tako grdo ogoljufala vse, ki so ji varovali in ji sledili, je postalo tako velikansko, da je v Favoritnu, kjer ni skoro prav nič židov, zmagalo načelo: Rajši židovskega socialnega demokrata kakor krščanskega socialista.

Izid volitve v okraju Favoriten je nov, jako občuten udarec klerikalizmu, ki ga zastopajo na Dunaju krščanski socialisti, in je dokaz, da gre s to brutalno, nasilno stranko nizdol. Dnovi absolutnega vladanja te stranke v cesarski prestolnici so šteti, zakaj če so socialni demokratje v Favoritnu v kuriji privilegiranih volilcev zmagali sami, in to z židovskim kandidatom, ko jih druge svobodomiselnice stranke niso podpirale, potem se sme pač reči, da more solidaren nastop vseh naprednih elementov pri prihodnjih volitvah v obč. svet to stranko zdrobiti. To se tudi zanesljivo zgodi.

Prav tako kakor krščanskim socialstom na Dunaju, tako se zgodi s krščanskimi socialisti tudi drugod, in zlasti tudi na Slovenskem, ker je naravni zakon tak, da mora propasti vsaka stranka, ki nima nikake etične podlage, ki nima nikakih družnih idealov, kakor divje hrepenenje po gospodstvu.

Zato se dandanes tudi v Črnigori ne posoja več „u četiri oka“, nego vsak upnik zahteva poleg „pisanega“ tudi priče.

Črnogorski reki: „Raje umreti, nego sramotno živeti,“ potem „kdor se ne osveti, ta se ne posveti“ jasno svedočijo, da je ukoreninjena v Črni gori od nekdaj krvna osveta, katera izginja le počasi. Ta črnogorska osveta je nekaj strašnega, ker ostaja v krvi in jo izvršuje tudi bodoči naraščaj. Osveta se more odgoditi tudi za 200 let. Maščevalec se hoče najprve osvetiti na krivcu, t. j. krvniku, ako pa ne more ubiti njega, ubije njegovega najbližjega, brata ali bratrance. V prejšnjih časih dogodilo se je čisto, da so bila skoro vsa plemena drugo z družim v krvnem sovraštvu, in da ni smel hoditi Črnogorec iz jedne vasi v drugo. To je bilo zlasti takrat, ako je bil odsoten „vladika gospodar“, ker ni bilo doma močne oblasti, katera bi mogla prekiniti ono zlo, katero je zatiralo ljudi. V resnici sicer zabranja zakon Črnogorcu osveti, toda v društvenem življenju mu je bila v prejšnjem času dovoljena, in vsakdo je pohvalil onega, ki se je osvetil. Žalosten je vsekakor običaj Črnogorca, da se mora osveti, kajti ako se ne osveti in „ne obžaluje svojih starih“, nima pristopa niti poštenja pri ostalih Črnogorcih. Pravijo, da je brezčastnej, ako ni koga svojih maščeval ter da mu je odnesel krvnik „obraz in junaštvo“. Tudi ženske so bile večinoma za-

V Ljubljani, 4. julija.

Sankcioniran zakon.

Državni zbor je v minulem zasedanju sklenil zakon, ki je za socialno vprašanje, za stanje delavcev velike važnosti, namreč zakon, ki določa, da sme trajati delo rudokopov, teh najubožnejših podzemeljskih trpinov, poslej le 9 ur na dan. Cesar je ta zakon potrdil in podelil vodji departementa za rudokope v poljedelskem ministertvu, ministerialnem svetniku Zechnerju križ reda sv. Štefana, kar bodi nekako zadostčenje za napade socialnih demokratov.

Črnagora, Balkan in Avstrija.

Dunajski pisatelj Deutsch-German je imel pogovor s črnogorskim knezom in zunanjim ministrom. Knez Nikola je zagotavljal, da je velik prijatelj Avstrije, in da je vse drugo laž. V svoji politiki pa se mora seveda ravnati po razmerah. Rusija ima nad Črnogoro protektorat, a sultan je šef Balkana. Razmerje Čnegore do drugih vlastij je prav dobro. Črnogorski narod je v neštevilnih bojih dokazal, da je moški in junaški. Ali sedaj naj se začne čas miru. Knez hoče dati svojemu narodu kulturo. Črnogorci so dober in zvest, vztrajen, moški narod. Razmerje do Srbije in Bulgarije je dobro, a kaka balkanska trozveza se ni nameravala nikdar. Glede albanskih dogodkov je dejal knez, da se mnogo pretirava. Albanci pa so v istini nevaren narod. V gorskih krajih je sila opasno potovati. Glede razdelitve ali priklapljenja Albanije kaki velevalsti (Italiji) se takisto pišejo neverjetne in nemožne stvari. Z navdušenjem se je spominjal knez svojega bivanja v Rimu ter naglašal, da je nesmiselno, govoriti o ekspanzijskih težnjah Črnogore. „Mi smo mal narod, majhna država: naša moč sega le do tja, do koder segajo naša sredstva. Vojska je majhna, a pripravljena vedno na boj, saj nimamo skoraj nič civilnega občinstva, nego same vojake,“ je dejal knez. Jako simpatično glede Avstrije se je izrazil tudi zunanji

minister vojvoda Vuković, ki je dejal, da dobiva Črnagora z Dunaja vse. Proti Albanecem se je izrekel Vuković jako ostro. Anektacija Albanije bi stala denar in ogromne žrtve, a Črnagora je premajhna, da bi se lotila vratolomnih načrtov. Da bi se nameraval knez dati kronati kraljem, in da se namerava proglasiti Črnogoro za kraljestvo, ni istina ter se na to ne misli.

Približevanje Nemčije in Francije.

Vožnja avtomobilov iz Pariza v Berlin in preprijazni sprejem francoskih dirkačev v Nemčiji zanima sedaj francosko in nemško časopisje. Francozi so hvaležni ter pišejo sicer rezervirano, a prijazno. Takisto so nemški listi sama prijaznost do francoskih športovcev. Ali seveda med Francozi je še vedno nekaj takih, ki leta 1870/71 ne morejo pozabiti ter mislijo tudi pri tej priliki na revanšo. V svojem fanatizmu pa so ti osvete žejni žurnalisti priznali, da so dokaj osamljeni. Tako piše Meunier v listu „Rappel“, da se kaže sedaj na francoskih odrih francoski vojak le v tropični čeladi in v belih hlačah. „Kje pa so rudeče hlače?“ kliče Meunier poln patriotične tuge. „Saj pomenijo te hlače vojno v Evropi, maščevalno vojno, katero bi morali začeti... Toda kdo misli še dandanes na vojno? Nihče — razen nekaterih zagriženecv, kakoršen sem jaz.“ Predsednik francoskega in nemškega kluba avtomobilistov je poslal Viljemu II. pozdravno brzojavko, na katero je cesar odgovoril, da se veseli prijateljskega skupnega delovanja francoskih in nemških dirkačev. Tudi ta brzojavka ne ostane brez utiska.

Razkol angleških liberalcev.

V liberalni stranki angleški je nastal radi vojne v Južni Afriki popoln rozkol. Asquit se je nagnil bolj na vladno stran, Campbell Bannermann, vodja stranke, pa je neizprosno opozicionalec. Zadnji bo menda odstopil od vodstva. Dne 2. julija je imel Campbell Bannermann v Southamtonu velik političen govor, v katerem je obsojal vojno;

polni mu srce z onim, kar ga dviga k junaški moči. Uči ga, kako naj si opazuje orožje, kako naj zaničuje sovražnika, kako naj maščuje očeta in brata ter žaluje za svojim starim.

Črnogorka je srednje postave, močnega života, a obraza je navadno rjavkastega. Lase ima dolge in goste, istotako tudi obrvi. Oči je svetlih in živih, v njih se zrcali nje duša. Drazega nakita ne vidiš na Črnogorki; vse na njej je priprosto in siromasno, saj jej je dal Bog prirodno lepoto. Njena brhka rast telesa, čista kri, mili pogled, združen s sramožljivostjo nedolžnosti, to nadkriljuje vse umetne nakite. V hoji je lahka in urna, v govoru ljubezniva in skromna, celo plašna, ker je zatirana. Črnogorka je bistroumna, a ponaša se s tem, da je Črnogorka. Moža spoštuje in se mu pokorava tako, da je prava sužinja svojega soproga; brez njegove vednosti ne gre nikamor. In kar reče mož, to ve, da mora biti. Črnogorka jo pobožna, dasi ne zahaja dosti v cerkev, a gredeč mimo cerkve se križa, priklanja in tiho moli k Bogu. Možkemu, ki pride v hišo, poljubi roko, to dela kot dekle, nevesta, udova, pa tudi kot starka. Svojo Črno goro ljubi izvanredno ter gre nerada v tuji svet; rajša prebije poleg svojih sorodnikov v siromasstvu in nezgodi svoje jadno in černo življenje, kakor v največji sreči in bogastvu v tujem svetu. (Dalje prih.)

LISTEK.

Črnogorci in Črnogorke.

Hrvatski spisal dr. Ivan Hoić.

(Dalje.)

Poštena beseda ali „vjera“ je prva svetinja Črnogorca, trša od kamena, zastavilo poštenja in resnice ter največji amanet na zemlji. S svojo „vjero“ so znani Črnogorci po svetu kot vrl narod, kakor pravi junaki. To vrlino so prejeli od svojih pradedov, oni so jo čuvali in v srcu nosili do najnovejšega časa. Da, kadar je Črnogorec zastavil svojo besedo, tedaj misli, da je sredi te besede sam Bog. Mej bratstvu in plemeni je bila „vjera“ ali častna beseda angelj miru; ona je preprečila mnogo zla. Cesar ne bi storila najmočnejša ljudska sila, to je storila „vjera“. Poštene besede ali vjere ni gazil Črnogorec niti tedaj, ko sta ga največji interes in nezgoda v to gonila. Črnogorec je, ako je le mogel, jemal močnejšemu in slabejšemu od sebe, celo ponašal se je s plenitvijo, često tudi s tatvino; toda na pošteno besedo ali na upanje vzeto ali posojeno je tudi pošteno vedno vračal, in upnik ni nikdar zahteval priče, niti pobotnice za ono, kar je dal na poštenje Črnogorcu. A danes kakor da je prenehal čas „vjere“, in trda beseda črnogorska kakor da se je začela mehčati.

politiko vlade ter ostro grajal, ker se požigajo farne ter ker se slabo ravna z ujetniki in ujetnicami. Tudi o razkolu je govoril ter dejal, da je ljubosumnost med posamezniki vzrok vse nesloge. Vladi seveda ta nesloga prav ugaja, da si mora priznati, da ima opozicija čim dalje bolj prav. Položaj v Južni Afriki je prav slab. Konca vojne ni videti. A Buri so dosegli v Kaplandiji toliko moč, da kaplandski parlament ne more zborovati. Vsak dan se vršé manjši boji, o kapitulaciji Burov pa ni slišati ničesar. Nasprotno, Botha je pisal Krügerju jako zmagovito in poln nade, Krüger pa je izjavil, da more trajati vojna še leto. Vpraša se torej, kdo bo imel končno prav: Chamberlain ali Campbell Bannermann.

Dopisi.

Iz Vintgarja, 1. julija. Vintgar je imeniten kraj pri Gorjah na Gorenjskem in zaradi slikovitosti znan daleč okrog. Konec soteske stoji restavracija in prijazna restavracija postreže vsakomu z dobro jedjo in pijačo. Gorjanci ne hodijo velikokrat v sotesko, ker jim je znana, pač pa radi obiskujejo restavracijo zaradi telesnih potreb. Po navadi jih je ob nedeljah vse polno, izvanredno pa so zadnjič prišli v delavnik v večjem številu tja, da so slavili zmago, katero so pri občinskih volitvah pribojevali nad preklicanimi liberalci. Po končanem delu je sladko počivati, so rekli, in so se vsedli za obložno mizo. Zbran je bil ves klerikalni generalstab in agitatorji, ki so zalivali pridno grlo s pristnim dolenjoem. Saj so pa bili tudi pijače potrebni po tolikem trdnopolnem delu. Fara gorjanska je velika in veliko truda priza deva tistemu, kateri mora hoditi od vasi do vasi, od hiše do hiše in ljudem usiljevati volilne listke. Da pri tako veseljem trenutku kakor je slavljenje zmage, ni govorov manjkalo, se samo ob sebi zastopi. Stoloravnatelj je bil kaplan, najmlajši, najmodrejši in najpogumnejši general z besedo in dejanjem v boju zoper liberalce. Nagoovoril je zbrane moše in fante nekako takole:

Danes imamo vzrok, biti veseli in dobre volje, dragi moji Gorjanci. Današnji dan je slaven dan zmage klerikalcev nad liberalci. Vera je bila v veliki nevarnosti in ako bi ne bili Vi pomagali reševati vero in pomagati našim kandidatom do odborniške časti, padli bi bili vsi v liberalno brezno v veliko veselje naših nasprotnikov. Zato vsa čast in hvala Vam, da ste pomagali pri agitaciji in volilce pregovorili, da so volili z nami, če tudi proti svojemu prepričanju. Živio! Gostje so navdušeno trčili s kozarci, možnarji so tisti trenutek začeli pokati in Miha je tako lepo zacitral, da ni bilo veselja ne konca ne kraja in so mnogi imeli solze v očeh. — Ko je prvi „tuš“ bil končan, govorili so še drugi, ker zdaj so imeli najlepšo priložnost vaditi se v lepe umetnosti — v govorništvo. Vsak je hotel gorjanske liberalce v žlici Radovine utopiti.

Najbolj glasna sta bila dva, katera sicer nimata volilne pravice, torej ne smeta voliti in ne voljena biti, pa so jih vendar volili za odbornika. Posebno Postojnarjevemu Jaku, tistemu, ki v cerkvi sveče prižiga, je od veselja in vina žarelo lice. On je še mlad, še ne 24 let star, pa je že odbornik. Ali ni imeniten! Kot specialiteta iz cirkusa Barnuma se bo šel kazat po svetu, ker tako mladega odbornika ni lahko najti daleč okrog po deželi. Kdo se briga za postavu! Postavili in volili so ga zato bojeviti klerikalci gorjanski, da se že z mladega nauči liberalce zmerjati tudi osebno, kar s peresom v „Domoljubu“ že tako dobro zna. Držali so se pregovora: Zgodaj začne žgati, kar hoče kopriva postati. — Tudi Omružev Jaka je iz istega namena, če tudi brez postavne pravice, prišel v odbor. Lepo je videti, kako se ta mlad redi in debeli in kako mu postanejo vsake hlače kmalo pretesne, odkar on vodi konsumno društvo gorjansko. Ta in prej imenovani cerkvenik se skušata, kateri bo več laži in obrekovanj spravil v „Domoljubu“ o gorjanskih liberalcih med svet. Kaplan jima seveda z dobrim svetom na strani stoji in z lepim zgledom naprej sveti in pomaga pri tem zaslužnem in bogoljubnem delu. Ljudje beroč take lumparije o domačih Gorjancih po katoliških listih, se čudijo, da jih dozdej niso poznali od tako slabe strani in imeli za take brez-

verce. Seveda se zgražajo samo tisti, kateri „Slovenou“ in „Domoljubu“ vse verjamejo in taki niso hvala Bogu — vsi Gorjanci in jih je tudi čedalje manj, kar je treba pohvalno omenjati. Volitev v občinski odbor ni bila prosta, ker se je vršila pod pritiskom iz farovža, še vera je morala pomagati, da je šlo. In zakaj so se bali tako liberalcev? Oni dajo cesarju, kar je cesarjevega, Bogu, kar je božjega, a fajmostru in kaplanu ne potrdita vsega, kar nimata prav.

Vesetje v klerikalni družbi je prišlo do vrhunca. Govorniki so se oglašali za povrstjo od same navdušenosti, kajti vino je storilo svojo dolžnost. Še tisti, ki je dozdej gledal vedno v kozarec, če je še kaj notri, se je vzdignil in se zahvalil z jecljajočim glasom volilnemu odboru, da je dal volilne listke tiskati dočim jih je moral ob državnoborskih volitvah sam pisati in raznašati že podpisane po hišah. Konečno se niso mogli pričujoči fantje zdržati da bi malo ne poskočili. Deklet ni bilo zraven, torej so zgrabili eden drugega in zaplesali po sobi. Eden je celo pograbil v kotu stoječo metlo in se vrtel z njo okrog Miha pa je citral, da so ga prstje boleli.

Tako je minul pozno v noč dan zmage. Ko so odhajali, se je videlo, kako jim je veselje in vino zmešalo pamet. Niso vedeli, na katero stran naj gredo domov. Eni so šli čez Strmo stran, drugi skozi Vintgar, tretji proti žagam in restavraciji je imel dosti opraviti z njimi, da jih je spravil na pravo pot mimo posestva bivšega in bodočega župana. Seveda to se ne ve, kako so domu hodili, ker noč ima svojo moč, ali drugi dan se je nekaterim poznalo, da imajo vkljub dobremu dolenju — črnege mačka.

Ko so liberalci zvedeli o tem slavnostnem večeru, so si mislili: Saj še ni vseh dni konec. Svet je okrogel in se vrti. Tisti ki so sdaj zgoraj na vrhu, bodo tudi enkrat prišli z višave v nižino, ako Bog da Gorjancem pamet in prosto voljo, da bodo smeli voliti po svojem prepričanju in svoji volji. Da bodo potem takomenovani gorjanski liberalci zmagali pri občinskih volitvah, je tako gotovo, kakor pri očenašu amen. Harambaša.

Slovinci in Slovenke! Ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. julija.

— Osebnosti. Gimnazijski prof. v Novem mestu gosp. dr. Josip Pipenbacher in gimn. profesor v Mariboru g. dr. Ivan Tertnik prideta na II. gimnazijo v Ljubljani. Definitivno so nameščeni suplenti v Pazinu gosp. Anton Jošt, na gimnaziju v Kočevju, suplenti v Ljubljani g. Ivan Maselj, na gimnaziji v Novem mestu, suplenti na ljubljanski realki gosp. Karol Schrauzer, na istem zavodu in suplenti na gimnaziji v Kranju g. Anton Zupan na istem zavodu. — Odlični in velezaslužni slovenski rodoljub g. Ivan Nabergoj na Proseku je smrtnonevarno obolel.

— Deželni zbor kranjski ima jutri 5. julija ob 9. uri dopoldne sejo. Na dnevnem redu so poročila finančnega odseka o računskem sklepu kmetijske šole na Grmu za l. 1901. o peticijah: a) črkostavca Antona Gregorca v Celovcu za podporo v svrhu obiskovanja zavoda za izdelavo klišejev; b) županstva Breznškega za podporo v svrhu zgradbe mostu čez Savo pod vasjo Breg; c) kustoza Alfonza Müllnerja za nagrado za urevanje arhiva; d) kustoza Alfonza Müllnerja za zvišanje stanarine; e) Petra pl. Radicsa za podporo za izdajo Valvasorjevega životopisa; f) županstva v Krškem za odškodnino za oskrbovanje ubožnih Kranjcev v ondodni bolnici; g) surovinskega društva črevljarske obrtovalne zadruga v Ljubljani za podporo; h) županstva v Motniku za podporo Valentinu Grabnerju valed povodnji; i) posestnikov vinogradov na Trškigori pri Novem mestu za podporo za napravo ceste na Trškogoro. Potem pa se poročila upravnega odseka o prošnji šolskega vodstva v Tribučah za zgradbo vodovoda v Tribučah.

— Deželni zbor kranjski je v večerajšnji seji pri posvetovanju o normalno-šolskem zakladu po poročilu posl. Višni-

karja rešil več prošenj. Tako je šolskim sestram v Trnovem zvišal letni prispevek 2400 K na 3000 K, Lichtenthurnovi sirotišnici je zvišal letni prispevek 1200 K na 2100 K, Marijanišču je dovolil letnih 500 K. Dalje je dovolil D. Vavpotičevi v Železnikih 100 K, učiteljski vdovi Katarini Stupar je pokojnino zvišal od 280 na 500 K in šolskemu slugi Št. Benčini v Ljubljani dovolil milostnim potom pokojnino letnih 240 K.

— Vsesokolska slavnost v Pragi. Preostaje nam le še na kratko opisati zadnji dan slavnosti, to je ponedeljek. Pred tem pa naj v dopolnitev dosedanjih kratkih črtic še povemo, da so pri že omenjeni tekmovalni jutranji telovadbi v soboto slovenski tekmovalci nastopili pod vodstvom načelnika ljubljanskega „Sokola“, dr. Viktorja Murnika in dosegli prav časten uspeh, kakor smo to iznova omenili v posebni notici včeraj. Dalje je še omeniti, da je pri sestanku v mestni hiši v nedeljo zjutraj nazdravil podstarosta ljubljanskega „Sokola“ dr. Kušar starosti češke sokolske obce dr. Podlipnemu, spominjajoč se na njegov in bratov Čehov obisk v prestolici slovenski l. 1888. Končno naj omenimo, da je bila jako zanimiva sokolska razstava ves čas prav obilno obiskana in so jo Sokoli prav pridno ogledovali. V ponedeljek zjutraj je bil izlet Sokolov na slavno, zgodovinsko znameniti grad Karlov Tyn, katerega se je udeležilo toliko izletnikov, da sta jih dva velika vlaka komaj mogla vse odvesti. Posebno mnogobrojno so se udeležili poljski in jugoslovanski Sokoli, katere je občinstvo mej potom burno pozdravljalo. Prav živo gibanje je bilo v Budnanu, mali vasi blizu grada, ki je posebno zanimal tuje goste. — Mej tem, ko so izletniki ogledovali starodavni kraljevski grad, se je vršila v mestni dvorani v Pragi druga slavnost, namreč izročitev častnega darila mesta Pariza, katero je izročila francoska deputacija mestnega zastopa pariškega mestu Pragi kot dokaz živih simpatij, katere goji francoski narod za češki. To darilo, krasna Sevreška vaza, je podoben vazi, katero je predsednik francoski Loubet poklonil ruskemu carju, ko je ta posetil Francijo. Za to uprav kraljevsko darilo, katero je izročil načelnik francoske deputacije maire Dessaut s primernimi srčnimi besedami, se je zahvalil župan praški dr. Srb, na kar je še jedenkrat pregovoril prezident Dessaut, zahvalivši se Čehom za krasen sprejem in povdarjajoč, da prijateljstvo francoskega in češkega naroda sega daleč nazaj v zgodovinsko dobo čeških kraljev Jana Luksemburškega, ki je za Francijo žrtvoval svoje življenje na bojujem polju in Karola IV., ki ni bil samo velik dobrotnik češke, nego tudi prijatelj Francije. Ta vaza naj bode simbol zvestega prijateljstva mej Francijo in Češko. Te besede so obudile živo odobravanje vseh deležnikov te pomenljive slavnosti. V dokaz svojih simpatij položil francoska deputacija pred odhodom v torek dva krasna venca na spomenik kralja Karola IV. in na Jungmanov spomenik. Popoldne ob 5. uri je bila zaključna javna telovadba, pri kateri so nastopili jezdni oddelki posameznih sokolskih društev in pokazali, kako se je iz malih skromnih začetkov in poskusov tudi ta vrsta vaj razvila do dovršenosti, s katero so se odlikovale vse posamezne jezdne točke v splošno zadovoljnost vseh tujih gostov, in navzlic delavnemu dnevu še vedno dosti mnogobrojnega občinstva. Zvečer so bile na raznih krajih odhodnice v slovo milim in dragim gostom, ki so se le s težkim srcem ločili iz kraljevske Prage, v kateri so preživeli tako krasne slavnostne dneve, ki ostanejo gotovo neizbrisno zapisani v njih spominu. Posebno nam bolj lahkoživim in manj vstrajnim Jugoslovanom pa naj bodo Čehi sijajen vzgled, kako je treba resno in z železno vztrajnostjo delati, da se tudi pri nas, vsaj le približno, razvije sokolska ideja do take dovršenosti, kakor se je pri njih, da bodo tudi pri nas obveljale njih krepko geslo: „Co Čeh, to Sokol!“ V to ime kličemo najkrepkejši sokolski: „Na zdar!“ — i.

— Učiteljske vesti. Gdč. Franica Tavčar iz Cerknice pride kot učiteljica v Št. Jernej, gdčna. Darinka Franke iz Ljubljane pa v Škocijan.

— Letno poročilo l. državne gimnazije v Ljubljani prijavlja na prvem mestu filološko razpravo, ki jo je spisal profesor

dr. Jos. Šorn. Iz poročila posnemamo, da je všteti ravnatelj bilo na zavodu 30 učnih moči. Učencev je bilo koncem leta 594, in sicer 491 Slovencev, 101 Nemec in 2 Italijana. Mej njimi je bilo 591 rimsko-katoliške, 1 grško-katoliške in 2 evangeliške vere. Odličnjakov je bilo 59, prvi red je do bilo 402, drugi red 50 in tretji red 18 dijakov. Ponavljalno skušnjo bo delalo 62 dijakov, 3 pa bodo vsled bolezni delali naknadno skušnjo. Šolnina, ki so jo plačali dijaki, je znašala v obeh semestrih 12500 kron Stipendije je uživalo 84 dijakov v skupnem znesku 14761 kron 40 vin.

— Zrelostni izpiti so se vršili na tukajšnji višji realki dne 1. in 2. julija. Izmej 20 javnih učencev se jih je oglasilo za izpit 11, dalje 1 privatist in 1 eksternist. Zrelostni izpiti so naredili: Aichhorn Avgust, ljudski učitelj z Dunaja (privatist), Črne Ivan iz Ljubljane, Geinsberger Fran iz Wolfsberga na Koroškem, Götzl Adolf iz Ljubljane, Kadiunig Emil iz Kočevja, Kos Karol iz Pontabla, Lenarčič Milan z Vrhnike (z odliko), Perovšek Jožef iz Novega mesta, Riboli Jožef iz Reke, Turek Adolf iz Lazov pri Planini. Eksternist je odstopil, dva pa bodeta ponavljala izpit čez dva meseca.

— Srebrno poroko praznujeta danes ljubljanski veletržec g. Feliks Urban in njegova soproga gospa Franja Urban roj. Krisper. Čestitamo!

— Vojaška. Cesar je zaukazal ustanovitev domobranskih brigadnih zapovedništev v štirih mestih, mej katerimi se nahaja tudi Ljubljana. Iz domobranskih polkov št. 3, 4 in 5, ki spadajo v graško korno okrožje, se ustanove demobranski polki št. 3, 4, 5, 26 in 27. Posledica tega že davno pripravljane in tudi naznanjenega ukaza bo ta, da dobi Ljubljana na jesen ves domobranski polk v garnizijo.

— Slovensko bralno društvo v Litiji priredi v nedeljo, dne 7. t. m. velik koncert v prid fondu za Prešernov spomenik. Natančni vsopred se objavi jutri. Ob enem vrši se v isto svrhu kegljanje na dobitke z lepimi dobitki od 1. do 7. t. m.

— Odkritje nagrobne spomenika. V ponedeljek, 8. t. m., zjutraj ob 1/9. uri bo razkrilo „Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“ nagrobni spomenik pokojnemu nadučitelju g. Iv. Požnelu na Rakeku. K tej slavnosti se vsi tovariši, prijatelji in znanci pokojnikov tem potem najljubneje vabijo. Odbor.

— Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Logatcu zažge na predvečer, 4. t. m., sv. Cirila in Metoda kres na griču „Sekirca“.

— Zopet požar. Iz Kočevja se poroča, da je v vasi Reka nastal velik požar. Zgorelo je več poslopij, mej drugimi tudi cerkev.

— Na adresu ravnatelja državnih železnic. Iz Breznice se nam piše: Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Beljaku sicer navadno rado ustreže opravičenim zahtevam občinstva glede prometnih ugodnosti, kar je popolnoma prav, kajti promet je vedno večji in na ravnateljstvu je, da si beli glavo, kako bi se odpravili vedno naraščajoči prometni nedostatki. Zato ravna slavno ravnateljstvo modro in previdno, ako upošteva ta ali oni nasvet izmed občinstva, zlasti ako je stvar opravičena in utemeljena! Več oči več vidi! Okoli osebne postaje v Žerovnici naselilo se je in se bo v letošnji sezoni naselilo lepo število letoviščnikov, in tudi med domačimi je veliko osebnega prometa. Novoustanovljeni hitri osebni vlak št. 1720, kateri bi posebno dobro služil tujcem iz Ljubljane in Trsta, pa se ne ustavi v Žerovnici, ampak hiti kar naprej v dolino. Županstvo na Breznici je vsled lastne inicijative, pa tudi vsled uriranja od strani letoviščnikov že trikrat v kratkem času prosilo slavno ravnateljstvo v Beljaku, naj bi slavnoisto blagovolilo ukreniti, da bi se osebni vlak št. 1720 ustavljal tudi v Žerovnici — pa brez uspeha. Došel je poleg jalovega izgovora odgovor: „Dass das unthunlich ist“, tako da smo popolnoma obupali nad svetopisemskim izrekom: „Kdor trka, temu se odpre!“ Vendar pa si usojamo na tem mestu še jedenkrat prositi slavno c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku, da ukrene potrebno, da se bode vlak št. 1720 ustavljal tudi v Žerovnici — vsaj do 1. oktobra t. l., kajti ako bode ces. kr. železniško ravnateljstvo brez pravega vzroka stavilo ovire vedno lepše se razvijajočemu prometu s tuji ter domačemu osebnemu prometu in

to v najlepšem delu Gorenjske, potem res ne vemo, ali so obljube naših ministrov glede pospeševanja gospodarskih vprašanj resnične ali same prazne pene? Prosim!

— Detomor. Iz Radeč pri Zidanem mostu se nam piše: V nedeljo popoldne je umorila 18letna hči necega klerikalnega posestnika iz Podkrajja s pomočjo svoje mlajše sestre rojeno dete ter ga vrgla v jarek. Liberalni posestnik — sosed — je mrtvo truplo novorojenčka našel ter stvar takoj naznanil orožnikom. Obe sestri sta sedaj pod velikim ključem. V tisti hiši se je vsak večer skoro molil rožni venec, a hčerke so vendar morilke lastne krvi.

— Strela je te dni vdarila v hišo Jožefa Vranešiča iz Tribu v črnomaljskem okraju in jo užgala.

— Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah priredi na vrtu gostilne gospoda Ivana Avsenika v nedeljo, dne 7. julija 1901 srečanje, kateremu sledi prosta zabava. Pri tej bo svirala radovljiška godba na lok. Začetek ob 3. uri popoldne. Darila za srečanje se hvaležno sprejmo. Čisti dohodek je namenjen za napravo potrebnega orodja.

— Športno društvo „Maribor“ preloži svoj veliki koncert v prid „Dijaške kuhinje“ v Mariboru definitivno na 13. dan julija t. l. iz raznih tehničnih ovir, katere sta povzročila gostilnica in vrt v „Narodnem domu“, najbolj pa zato, da se ustreže mnogim željam in prošnjam slavnega občinstva od blizu in daleč, ki pride ta dan po svoje dijakke, in želi pri tej priliki, kakor lani, slišati lepih slovenskih pesmi in požrtvovalno podariti manjšo ali večjo svotico ubogim sinovom svoje mile domovine. Odbor športnega društva „Maribor“ je prepričan, da ne ostane nikdo doma, ki ima le količkaj srca do revne dijaške mladine — naše nade — naših bodočih stebrov in boriteljev. Ob enem pa prosimo rodoljube in prijatelje dijakov v vsakem posameznem kraju, da blagovoljno in velikodušno zrtvujejo svoje moči v prosep tega dobrodelnega podjetja s tem, da agitujejo za obisk koncerta, ali pa končno za pošiljatev skromne vstopnine. Koncert, kuhinja in pivnica obetajo najboljšo, in se hoče odbor vestno potruditi, da priredi čislanim gostom in udom vsestransko prijeten večer, katerega niti slabo vreme skaziti ne more, ker se pri takem koncertu vrši v veliki dvorani „Narodnega doma“.

— Akademsko teh. društvo „Triglav“ v Gradcu ima v soboto, dne 6. t. m. svoje četrto redno zborovanje v letnem tečaju 1901 v društvenih prostorih. Začetek ob 8. uri zvečer. Vpored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega izvanrednega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. društva „Slovenija“. 3. Poročilo odbora. 4. Volitev predsednika. 5. Volitev upravitelja. 6. Poročilo odseka za popraviljanje poslovnika. 7. Slučajnosti.

— Laško politično društvo za Istro bo imelo dne 14. t. m. v Rovinju shod, na katerem se bo razpravljalo tudi o postopanju laških poslancev istrskih, ki so razgnali deželni zbor. Umeje se samo ob sebi, da odobri ta shod postopanje laških poslancev, radovedni pa smo, ako se na njem izve, kako si laški poslanci predstavljajo bližnjo bodočnost, oziroma kaj mislijo, kake konsekvence bo iz njih postopanja izvajala vlada.

— Promenadni koncert meščanske godbe. Za promenadni koncert, ki se bo vršil danes ob 8. uri pred magistratom — oziroma jutri, ako bi bilo vreme danes neugodno, je določen naslednji program: 1.) „La pere de la Victoria“, koračnica. 2.) „Spomin“, ouvertura, Belini. 3.) Valček iz operete „Ciganski baron“, I. Strauss. 4.) Turška molitev iz opere „Vanda“, I. Doppler. 5.) „Pozdrav“, pesem, dr. G. Ipavec. 6.) Potpuri iz opere „Rigoletto“, Verdi.

— Z lopato po glavi je udaril danes dopoludne hlapec Ivan Cedičnik fjakarkega hlapca Iv. Kocmurja. Leta je vozil Cedičnik na Poljansko cesto v neko gostilno. Tukaj se je Cedičnik izgubil, ne da bi plačal. Ko ga je potem Kocmur na Ambroževem trgu pri vozu dobil, zahteval je plačila, namestu tega pa je dobil dva udarca z lopato po glavi. Poškodovanec se je prepeljal v deželno bolnico in je baje težko poškodovan.

— Pretep v Kolizeju. Včeraj zvečer sta se strela v Kolizeju B. Sch. in B. T. Slednji je telesno poškodovan. Dobil je tri tako gorke zaušnice, da je padel na tla.

— Ukraden bicikel. V noči od 2. na 3. t. m. je ukradel neznan tat oca in kr. artilerijakemu nadporočniku Robertu Harmanu iz veže artilerijske vojašnice bicikel. — Puch, model IV., št. 1289.

— Prijet tat. Mestna policija in žandarmerija sta danes prišla znanega tata Jožefa Oltra iz Kleč, stanujočega v Stepnovi vasi. Isti je znan tat in je v zadnjem času izvršil tatvini pri Rozaliji Kregarjevi in pri Jezerški v Vodmatu.

— Izgubljene reči. Na poti od Prešernovih ulic do Mestnega trga je izgubil častniški sluga P. G. rujava usnjato denarnico, v kateri je bilo 56 kron. — Srebrno cilindrično uro je izgubila na poti od domobranske vojašnice do Mestnega trga zasebnica M. B.

* Splošna preskrbovalnica. „Wiener Ztg.“ je objavila 29. junija t. l. poziv splošne preskrbovalnice na vse one, imenoma našete delničarje, ki niso še vzeli svojih dividend ali rent, sicer jim do 31. decembra t. l. zapadejo. Eksemplari tega poziva so delničarjem zavoda pri vodstvu na Dunaju in pri komaditih na razpolago.

* Rudeča kravata. Socialnim demokratom se v Pragi za časa cesarjevega bivanja ni godilo dobro. Rudeča kravata je zlasti bodla v oči državno policijo. „Arbeiter Zeitung“ poroča, da je stala pred prihodom cesarja večja družba socialnih demokratov na cesti, ko se jim je približal elegantno oblečen gospod ter jih vprašal, ali hočejo tudi videti cesarja. Ko so mu pritrdili, jih je najprijaznejše povabil, naj gredo z njim, da jih pelje nekam, odkoder bodo mogli videti cesarja brez truda in v največji bližini. Socialni demokratje so bili zelo veseli ponudbe prijaznega gospoda ter so šli za njim, ki jih je peljal v veliko hišo, preko več stopnic in hodnikov ter jih povabil v veliko sobo. A za njimi je vrata — zaklenil. Socialni demokratje so tedaj zapazili, da so v ječi! Prijazni gospod je bil tajen policist, ki jih je smatral za italijanske anarhiste!

* Samomor orožnika. Iz Prage javljajo, da se je ustrelil orožniški stražmojster Haxera v Skalicih. Postopal je namreč jako surovo proti nekemu kmetu, kateri ni mogel plačati davka; prodati mu je hotel zadnjo kravico, a ker kmet tega ni pustil, je Haxera komandiral svoje tovariše, da so kmeta ustrelili. Haxera je ostavil pismo, v katerem pravi, da ga je pekla vest radi tega postopanja. Pustil je udovo s štirimi nedoraslimi otroci. — Nekateri listi pa prekljujejo vest o samomoru, češ, da je izmišljena, da orožnik sploh nima otrok, pa tudi nobene slabe — vesti!

* Nuna se je omožila na Dunaju. Nuna Levkadija v bolnišnici v Mürzzuschlagu se je zaljubila v strojevodjo južne železnice Ivana Manolo, ko je ležal bolan v bolnišnici. Zaljubljenca sta si dopisovala nekaj časa, a razmerje se je izvedelo in nuna je bila prestavljena v Gradec. Od ondi pa so jo hoteli poslati te dni v Švico. Toda Levkadija je ušla, pribežala na Dunaj ter se v Matzleinsdorfu 25. junija poročila s svojim ljubimcem.

* Mesto je zgorelo. Iz Lvova poročajo, da je zgorelo v mestu Sokal nad 200 hiš in velika sinagoga. Ring in pet glavnih ulic je pogorelo. Okoli 3000 oseb je brez kruha in strehe. Pogorelci prebivajo na prostem.

* Zelo. Nedavno je naročil škof Bauer v Brnu zidarskemu mojstru Pavluju, naj odstrani z neke hiše dve ženski kariatidi, češ, da bi se sicer radi njih učenci katoliškega seminarja pokvarili. Pavlu tega ni hotel storiti, zato je zahteval škof, naj obleče kamenitim kipom vsaj srajce, sicer nastopi proti njemu tožbo. In res je opasal Pavlu kariatidam predpasnike iz mavca. Tako so ostali seminarci — vsaj za nekaj časa — še nedolžni.

* Nesreča na ladji. Na bojni ladji „Cesar Franc Josip“ v Pulju se je dogodila velika nesreča. Neki top ni hotel pri vajah ustreliti. Ko pa so vzeli vojaki šrapnel iz topa ter so ga položili na krov, je eksplodiral ter strgal mornarskega vojaka Bobicha na kosce; tudi nekaj drugih vojakov je bilo ranjenih.

* 1911 minut glasbe. Nekdo je izražnil, da traja 10 Wagnerjevih oper, ako bi se izvajale nepretrgoma zapored, 1 dan, 7 ur in 51 minut. Te opere so: „Rienzi“ (2 uri 44 minut), „Blodeči Holandec“ (2 uri 21 minut), „Tannhäuser“ (3 ure 8 minut),

„Lohengrin“ (3 ure 7 minut), „Tristan in Isolda“ (2 uri 17 minut), „Rheingold“ (2 uri 28 minut), „Meistersinger“ (3 ure 53 minut), „Walküre“ (3 ure 18 minut), „Siegfried“ (3 ure 44 minut) in „Götterdämmerung“ (3 ure 51 minut).

* Ječmenovo zrno — strup. Na kirurški kliniki profesorja Hohenegga na Dunaju je bil štiri mesece knjigovodja neke tovarne M. Rosenberg, ker je pregriznil ječmenovo zrno in se je z njim zastupil. Na suhih žitnih zrnih se napravi namreč čestokrat neka gliva, ki je jako strupena. Rosenberga so morali dvajsetkrat na različnih delih telesa operirati. Sale po sedem mesečni boleznii je le vsled svoje jako močne konstitucije ozdravel. Pregriznil je zrno v svojem poklicu, ker se je hotel prepričati, koliko moke je v njem.

* Ljudožroil angleške Nove Gvineje. Na otok Quarilari v Novi Gvineji sta prišla nedavno dva angleška misijonarja, katera so tamonjski prebivalci takoj prijazno povabili seboj, a so potem oropali njiju ladjo. Pozneje pa je dognala preiskava, da so črnci umorili oba misijonarja in še devet drugih njihovih spremljevalcev, razsekali so jih na kose, katere so razdelili po različnih vaseh. Divjaki so vsa človeška mesa pojedli ter so zato priredili veliko slavnost. Policijsko krdelo, ki se je pripeljalo tjakaj, je našlo v neki hiši 1100 lobanj umorjenih sovražnikov; požgalo je več vasij ter ustrelilo mnogo prebivalcev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 4. julija. Cesar je vkazal dvornemu svetniku vseučiliškemu profesorju dr. Gregoriju Kreku povodom njegovega umirovljenja izreči Najvišje priznanje.

Dunaj 4. julija. Profesor na gimnaziji v Kranju Leopold Poljanec je premeščen v Maribor. Suplent na gimnaziji v Gorici Fran Žnidaršič je imenovan profesorjem istotam.

Inomost 4. julija. Deželni zbor ne bo imel seje, dokler ne dožene deželnozborski odsek posvetovanj glede avtonomije Trentina. Laški poslanci so izjavili, da so pač pripravljeni pripustiti posvetovanje o regulaciji učiteljskih plač, drugih posvetovanj pa ne.

Lipsija 4. julija. Zaradi bankerota lipske banke se je v Zwickauu usmrtil veletržec Schwedler. Bančni škandal dobiva vedno večje dimenzije.

Carigrad 4. julija. Policijsko ministrstvo je izdalo najstrožje varnostne odredbe, ker se je izkazalo, da je požar, ki je pred kratkim nastal poleg sultanove spalnice, nalašč bil zaneten. Sultanova spalnica ima dva vhoda, jednega iz harema, drugega s hodnika. Ogenj je zanetila neka haremska sužnja, ki je baje tudi priznala, da je hotela sultana umoriti, neče pa imenovati one osebe, ki jo je v to pridobila.

London 4. julija. Burski zapovednik Fouché, ki je bil s svojo četo vdrl v teritorij, odkazan zamorcem, se umika v Drakenberge in je skoro nemogoče, da bi ga Angleži vjeli.

London 4. julija. Strahovita vročina v Novem Yorku je trajala do včeraj popoldne. V teh dneh je 517 oseb umrlo za solnčarico. Včeraj popoldne je nastala velikanska nevihta. Strela je udarjala brez prestanka in užgala mnogo hiš ter neko ladjo. V Brooklynu je užgala katoliško cerkev, ki je povse pogorela. Ta cerkev je veljala milijon dolarjev.

Narodno gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. V mesecu juniju t. l. je bilo vloženo pri „Ljubljanski kreditni banki“ na hranilne knjižice in tekoči račun 499 882 kron 09 vin., vzdignjeno pa 397 713 kron 83 vin. Skupno stanje vseh vlog je bilo koncem meseca junija t. l. 2 006 562 kron 30 vin.

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu juniju 1901 je 176 strank vložilo 38 776 K 57 vin., 179 strank vzdignilo 34 912 K 01 vin., torej več vložilo 3864 K 56 vin., 19 strankam se je izplačalo posojil 41 490 K, stanje vlog 1 662 319 K 19 vin., denarni promet 202 489 K 30 vin.

— Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofjiloki. Meseca junija vložilo je 54 strank 14 593 K 85 vin., dvignilo je 22 strank 9483 K 11 vin., posojil izplačalo se je 8 strankam 21 800 K, saldo blagajnice dne 31. maja t. l. 1 063 K 91 vin., prejemki tega meseca 38 722 K 37 vin., izdatki 31 711 K 52 vin., denarni promet 71 497 K 80 vin., stanje hranilnih vlog 167 149 K 32 vin., stanje posojil 121 454 K, saldo blagajnice dne 30. junija t. l. 8074 K 76 vin., število zadruožnikov 89.

— Banka „Slavija“. Življenski oddelek tega proslulega slovenskega zavoda napreduje čim dalje mogočnejše in se vsled svojega razvoja prištevava med prve življenske zavarovalnice v obče. Za preteklo leto je bilo podanih 5638 ponudb za kapital 15 682 000 K, od 1. januarja do 30. marca 1901 pa je bilo predloženih 1523 oglasil za kapital 3 470 000 K. — Zavarovanega kapitala je bilo za leto 1900 izplačanega 1 057 095 K 74 vin., v letu 1901 od januarja do marca pa 320 463 K 75 vin. Ves čas bančinega obstoja je bilo izplačanih 66 195 901 K 65 vin. Rezervi fondi iznašajo koncem 1900 leta 22 914 972 K 90 vin. — „Slavija“ razdeljuje kot vzajemni zavod ves čisti dobiček svojim članom. Te dividende je bilo dosedaj izplačane članom-zavarovancem 812 291 K 84 vin.

Alli streljanje zoper točo pomaga, ali ne? Poroča F. S.

Važnost tega vprašanja nam je povod, da pozorno sledimo vse pojave, ki se ga dotikajo. Upoštevamo pa seveda le take, ki utegnejo pripomoči, da dobimo slednjič vendar jasen odgovor. Ne oziramo se na podatke in izvajanja, ki ničesa ne dokazujejo, ker jim manjka resnosti, točnosti in predvarnosti; ki vprašanje motijo, a ga ne bistrijo.

Nadaljevati hočemo torej svoje v 127. številki „Slovenskega Naroda“ započeto, povsem objektivno poročanje, naslonjeno zgolj na dejstva brez teorije in brez predsodkov. Ne tajimo, da so nam znani tudi teoretiški nazori o tem vprašanju, in vemo, da znanstvene teorije niso prazne spekulacije, a prepričani smo, da teoretiško razpravljanje o zamotanih fizikalnih stvareh ni za širne kroge, in pa, da končno veljavni odgovor na vprašanje imajo vendarle dati umno prirejani poskusi. Zatorej se držimo tudi v nastopnem nadaljevanju zopet le teh.

Odkritosčno želimo, da bi se našlo sredstvo, ki bi obvarovalo kmetovalstvo in vinogradništvo hude šibe, in ki bi ne temeljilo le na prezgodnjih nadah. Nikakor ni želja naša, da bi se streljanje proti toči izjalovilo, kakor se je izjalovilo v prvih desetletjih prejšnjega stoletja podoben poskus vplivati na nevihte, započet z enakim navdušenjem in enakimi navideznimi dokazi, ki jih dandanes navajajo prijatelji streljanja zoper točonosne oblake.

(Dalje prih.)

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 21. do 30. junija poslali prispevkov p. n. gospoda in korporacije: Upravištvu „Slov. Naroda“ 94 90 K, bralno društvo v Gorjah del dohodkov svoje veselice 32 K, podružnica v Gorjah 50 K, posojilnica v Gorjah 20 K, župnik Iv. Sakser v Hotedersici 5 K, župnik Al. Kummer 2 K, Jakob Killer v Kranju ob bratovi zaročitvi v Kropi zbirko 8 K, duhovniki, zbrani ob godu sv. Antona Pad. pri Sv. Antonu na Pohorju, 11 K, rodoljubi v Vuzevici 8 K, ženska podružnica v Trstu 500 K, advokat dr. Fr. Stor pokroviteljstvo za svojega sinka Stanka 200 K, posojilnica v Moravčah 30 K, Iv. Valenčič v Trnovem pri Ilir. Bistrici kot cenilcu zapuščine po + dek. Iv. Veselu prisojeno mu pristojbino 20 80 K, Marica Bonač v Begunjah pri Cerknici iz nabiralnika 5 54 K, podružnica v Slov. Gradcu zbirko družbe, zbrane v nadzupniškem dvorcu v Šmartinu, 13 K. — Meseca junija je imela družba 1296 09 K dohodkov in 1884 11 K stroškov, v celnem prvem polletju pa 18817 53 dohodkov (mej temi 2400 K vrnenih posojil) in 19332 41 K stroškov.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Litijško Šmartinske Slovenke 100 K, kot polovico prihodnje pokroviteljnine za god sv. blagovestnikoma. Za to svrhu se je precej nabralo v gostilni gospe A. Haslinger v Litiji v tam postavljenih nabiralnikih. — Živele vrle Litijke in Šmartinke!

Za Prešernov spomenik. Iz Radovljice je došlo 26 K 40 vin. z pesmico: V slavo Maierja iz Lož zbralo se je nekaj mož, v bližini Vrbe — v Radoljci, in krasni nje okolci; radovljuje se v družbi gospe Ane pošiljajo krone tam nabrane. Živelii!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. julija: Martin Pirc, posestnik, 77 let, Kladezne ulice št. 13, oteklina v glavi. — Ivan Križman, delavec, sin, 21, mes., Karolinska zemlja št. 48, črevesni katar.
Dne 3. julija: Alojzij Oven, posestnikov sin, 11 dni, Cesta v mestni log št. 4, življenjske slabosti.

Meteorologično poročilo.

Vilna nad morjem 806.9 m. Srednji aračni tlak 780.0 mm.

Julij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Močra v 4 mm
3.	8. zvečer	728.3	17.6	sl. jzhod	del. oblak.	
4.	7. zjutraj	729.2	16.0	sl. vzhod	oblačno	
	2. popol.	730.5	20.0	sl. jug	oblačno	27.4

Srednja včerašnja temperatura 19.1°, nor-
male: 19.3°.

Dunajska borza

dne 4. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	99.05
Skupni državni dolg v srebru	99.05
Avstrijska zlata renta	118.05
Avstrijska krona renta 4%	95.85
Ogrska zlata renta 4%	118.10
Ogrska krona renta 4%	93.15
Avstro-ogrsko bančne delnice	1645.00
Kreditne delnice	643.00
London vista	239.47 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.45
20 mark	23.48
20 frankov	19.03
Italijanski bankovci	91.10
C. kr. cekini	11.27

Knjigoveški poslovođa

dobro izurjen v vseh delih, sprejme se pod
ugodnimi pogoji pri (1424—1)

Jos. Petriču v Ljubljani

tovarna papirnih izdelkov.

Izurjene šivilje

vsprejmejo se takoj v stalno delo
Rimska cesta št. 9, duri 18.

(1403—2)

Cirkularno in okroglo žago

na vodno kolo (Turbine) in narejeno za
nizko vodo, vse v dobrem stanju, skoro novo,
in 35 metrov železnih cevij
z 8 cm. prereza

proda takoj po ugodni ceni neki mizar.
Eventualna vprašanja sprejema Fran
Tavčar, Selce. (1412—1)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa pro-
sta za ljudi in domače živali, a 40 kr. in 60 kr.,
se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji poma-
gaj“ M. Leustek-a v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako
zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18
podgan mrtvih in torej lahko vsakomur pripo-
ročam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februvarja 1899.

(269—22)

L. Kres, mlekarja.

Popolna hrana, stanovanje, kopel, oskrbovanje,
postrežba na dan od 4 K 50 vin. naprej. — V
(839-12) maju in septembru še ceneje.

Zdravilišče

Krapinske Toplice

na Hrvatskem od zagorjanske železniške po-
staje „Zabok-Krapinske-Toplice“ oddaljene za
jedno uro vožnje, so odprte od 15. aprila do
konca oktobra. 30° do 35° R. gorke akrototerme,
ki imajo eno odlično vodo proti protinu, mišični
in členski revmi, in njih posledičnim boleznim, pri
iskli, nevralgiji, kožnih boleznih in ranah, kro-
nični Brightljvi bolezni, otprnjenju, pri najraz-
ličnejših ženskih boleznih. — Velike basinske,
polne, separetne kopeli, kopeli v mramornatih
banjah in pršne kopeli, izvrstno urejene potilnice
(sudariji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gi-
mnastika. — Udobna stanovanja. Dobro in ne
drage restavracije; stalna toplašča godba. Obširni
senčni sprehodi itd. Od 1. maja vsak dan zveza
po poštinih omnibusih s postajo Zabok-Krapinske
Toplice. Kopališki zdravnik dr. Ed. Mal. — Bro-
šure se dobe v vseh knjigarnah. Prospekte in
pojasnila pošilja kopališko ravnateljstvo.

Koroški

rimski vrelec

najfinejša planinska kiselka voda,
izkušena pri vsakem nahodu,
posebno otroškom, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. (573-24)

Zastopstvo in zaloga za Kranjsko in Primorsko:
Anton Ditrich
Ljubljana, Marije Terezije cesta 2.

Stajerska
ROGAČKA
KISELA VODA Gempel in Styria v ročnem
OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nepresegljiva zdravilna voda.

!Ob vsakem vremenu!

V nedeljo, dne 7. julija t. l.

KONCERT

kamniške meščanske godbe
v gostilni „pri Funtku“
v Mengšu.

Začetek ob 3. uri popoldne.
Vstop prost.

Salon na lepem senčnatem vrtu je
povsem povečan in prenovljen.

Točilo se bode sveže mengiške pivo
tar razna pristna vina.

Mirza in gorka jedila se vsake
nedelje in praznikov na razpolago.

Ta gostilna z lepim vrtom pripravna je
osobito za izletnike in društva za prirejo veselice.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

z vsem spoštovanjem

Josip Funtek.

(1414)

Za mesarje!

Marljivemu mesarju se ponuja lepa
prilika, pričeti mesarstvo v neki naj-
večji župniji na Notranjskem, v kateri še
ni nobenega mesarja.

Natančneje pri g. Matevžu Milharčiču
v Hrušovju pri Postojni, kateri ima tudi
celo leto led. (1399—2)

Spretno, solidno

potovalne uradnike

(akvizitirje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti
visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice
Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošli-
ljajo pod: „akvizitir 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1026—16)

Za pomladno in poletno dōbo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko
zalogo potrebščin za stavbe: portland in roman cement, zelezo za vezi, storje,
traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodo-
vode, štedilnike (Sparherde). (428—20)

Potem poljedelske stroje: slamoreznilce, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane
močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe
za gnojnice, in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.
Nagrobne križe, vlitte kotle, jeklo za svedre, tehnične in uteže, kakor
veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

trgovina z železnino in špecerijskim blagom.

Ljubljana,

Marija Terezije cesta št. 1, poleg gostilne Figovec.

Velika zaloga

(101—51)

Styria, franco-
skih Peugeot-
Austria-koles.

pristnih Jos. Reit-
hoffer sinov

Pneumatik

katero nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure,
veržice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden,

urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Pozor, gg. gostilničarji!

Ker imam preobilo zalogo domače
gnjati (šunke)

želim jo po več skupaj prodati. (1410—2)

Avguštin Zajec

gostilničar, Ljubljana, Rimska cesta št. 4.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. r. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari-
jine vari, Hebr, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francove
vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano j. r. kol. Proga**
iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolodne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
polodne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38
m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in**
Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popo-
ludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 45 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljub-**
ljane dr. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7.
uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6.
uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-**
bljano dr. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob
6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (1393)

V „Narodni kavarni“

se oddajo sledeči časopisi v drugo roko:

„Neue Freie Presse“, „Arb. Zeitung“,
„La Pensee Slave“, „Die Wage“, „Na-
rodni Listy“, „Politik“, „Zlata Praha“,
„Vienac“, „Nada“, „The Graphic“, „Die
Jugend“, „Kikeriki“. (1415—2)

Mlad lovski pes

rumenkaste barve

se je zatekel k vrtnarju Cerar-ju
v Dalmatinovih ulicah št. 3.

Lastnik psa naj se zglaš tam. (1425)

V hiši št. 20 na Rimski cesti
se odda s 1. novembrom t. l.

lepo stanovanje

s štirimi sobami. — Poizve se v pisarni
F. Supančič-a Istotam. (1413—1)

Stara, dobro ldoča (1422-1)

gostilnica v Ljubljani

se dá takoj zakonskima brez otrok ali kaki
natakarici proti kavciji na račun ali v najem.
Naslov se izve v upravnistvu „Sl. Nar.“.

O. Št. P. 165/98/31.

(1423—1)

Svarilo!

Mladoletnemu **Jožefu Strehar**
iz Ljubljane, Tržaška cesta št. 12, naj
se ne posojuje in ne zappa nič, ker se
njegov dolgov in zaveze, katere bi na-
pravil brez privolenja varuhov Antona
Lang of in Jožefe Strehar ter podpisane
sodnje — ne bodo poravnale iz njegovega
premoženja. Posebno svari se sklepati z
njim kake kupne pogodbe.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani,
I. odd, dne 3. julija 1901.

Hiša

v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10
se proda iz proste roke.

Ista stoji blizu novega Franc Jožefo-
vega mostu, je visokoprtilična, od vseh
strani prosto stoječa v najboljšem stanu,
ima prostorne suhe kleti, lep vrt, kateri
meri nad 500 kvadratnih sežnjev in vrt-
narsko hišico.

Natančneje se poizve vsak dan do-
poludne istotam pri posestnici.

Mešetarji so izključeni. (1370—4)

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osobi,
kateregakoli stanu proti poštenu povzetju
za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem
svetu, to je za samo

2 kroni 60 vin,

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

s triletnim jamstvom. Vrtu tega dobi vsak
naročitelj elegantno, fino faconirano ve-
rižico brezplačno priloženo. Ako bi ura
ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne
denar. Pošilja te ure jedino le (1409)

zastopstvo za švicarske ure v Krakovu 2,
poštno predalo št. 29.

Kongresni trg št. 6

Tamborninova hiša. 1420-1

Svojo zalogo

z nakitnim in modnim
blagom, kravatami ter
posebno finimi moderci
najboljše, najnovejše facone
priporoča z velespoštovanjem

Marija Vehovc.